

Miejsce na identyfikację szkoły

dysleksja

ARKUSZ PRÓBNEJ MATURY Z OPERONEM GEOGRAFIA

POZIOM ROZSZERZONY

Czas pracy 150 minut

**GRUDZIEŃ
ROK 2007**

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 12 stron (zadania 1–28) oraz barwną mapę. Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Odpowiedzi zapisz w miejscu na to przeznaczonym przy każdym zadaniu.
3. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
4. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
5. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie podlegają ocenie.
6. Podczas egzaminu możesz korzystać z ołówka i gumki (wyłącznie do rysunków) oraz linijki, lupy oraz kalkulatora.

Życzymy powodzenia!

Za rozwiązanie wszystkich zadań można otrzymać łącznie **60 punktów**.

Wpisuje zdający przed rozpoczęciem pracy

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

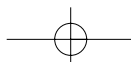
PESEL ZDAJĄCEGO

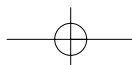
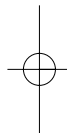
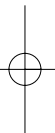
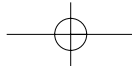
--	--	--

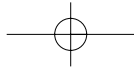
**KOD
ZDAJĄCEGO**

Arkusz opracowany przez Wydawnictwo Pedagogiczne OPERON.

Kopiowanie w całości lub w fragmentach bez zgody wydawcy zabronione. Wydawca zezwala na kopiowanie zadań przez dyrektorów szkół biorących udział w programie Próbną Maturą z OPERONEM.

Geografia. Poziom rozszerzony
Próbna Matura z OPERONEM i „Gazetą Wyborczą”

Do rozwiązania zadań od 1 do 9 wykorzystaj barwną mapę Tatrzańskiego Parku Narodowego oraz własną wiedzę.

Zadanie 1. (2 pkt)

Oblicz wysokość, którą pokonuje turysta kolejką linową z dolnej stacji w Kuźnicach na szczyt Myślenickie Turnie.

Obliczenia:

Turysta pokonuje wysokość

Zadanie 2. (3 pkt)

Oblicz powierzchnię pola A1. Wynik przedstaw w hektarach.

Obliczenia:

Powierzchnia pola A1 wynosi

Zadanie 3. (3 pkt)

Na przedstawionym na mapie terenie znajdują się liczne jaskinie. Podaj nazwę procesu rzeźbotwórczego, który prowadzi do powstania jaskiń, oraz krótko wyjaśnij jego działanie.

Nazwa:

Wyjaśnienie:

Zadanie 4. (1 pkt)

Wskaż naturalne niebezpieczeństwo, na które narażeni są narciarze korzystający z nartostrady w okolicach Kasprowego Wierchu.

.....

Zadanie 5. (2 pkt)

Turysta, którego męczą strome wejścia, chce wejść na Nosal. Wskaż odpowiednią trasę i uzasadnij swój wybór.

- A) szlakiem zielonym z przystanku PKS w Murowanicy
- B) szlakiem zielonym z przystanku PKS w Kuźnicach

Trasa:

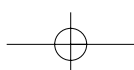
Uzasadnienie:

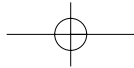
Zadanie 6. (2 pkt)

Wyjaśnij, dlaczego turyści indywidualni nie mogą wchodzić na szczyt Krokiew (1378 m n.p.m.).

.....

.....

Geografia. Poziom rozszerzony
Próbna Matura z OPERONEM i „Gazetą Wyborczą”

Zadanie 7. (1 pkt)

Wybierz typ genetyczny jezior, do którego należy Zielony Staw.

- A) jezioro polodowcowe morenowe
- B) jezioro polodowcowe rynnowe
- C) jezioro polodowcowe oczko (wytopiskowe)
- D) jezioro polodowcowe cyrkowe (karowe)

Zadanie 8. (1 pkt)

Słońce góruje najwcześniej na szczycie:

- A) Beskid
- B) Kasprowy Wierch
- C) Kalacka Turnia
- D) Goryczkowa Czuba

Zadanie 9. (2 pkt)

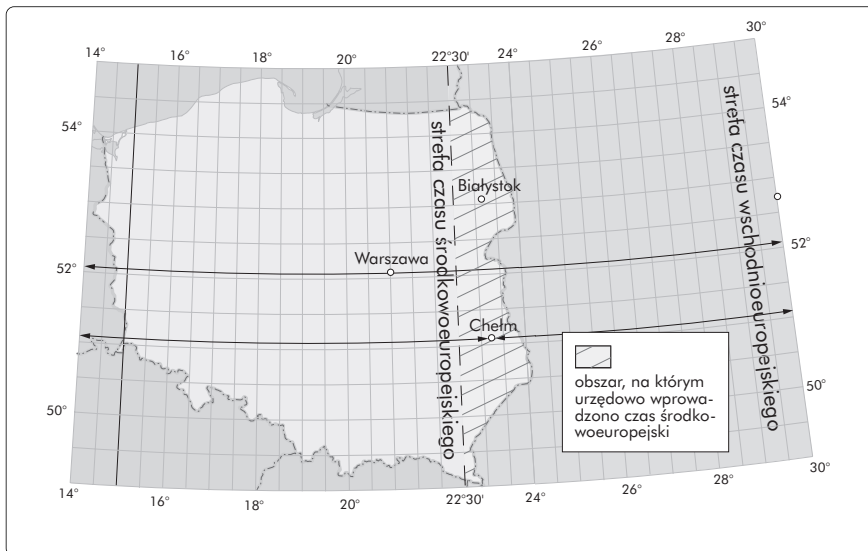
Korzystając z własnej wiedzy oraz mapy, wymień trzy ruchy masowe, które mogą zachodzić na stokach Kopy Magury (E5).

.....

.....

Zadanie 10. (5 pkt)

Na podstawie załączonej ryciny wykonaj polecenia.

a) Uzasadnij wprowadzenie czasu urzędowego na obszarze Polski leżącym na wschód od południka 22°30'E.

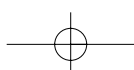
.....

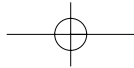
.....

b) Oblicz różnicę czasu miejscowego (słonecznego) między Warszawą a Chełmem.

Obliczenia:

Różnica czasu między tymi miejscowościami wynosi

Geografia. Poziom rozszerzony
Próbna Matura z OPERONEM i „Gazetą Wyborczą”

c) Oblicz różnicę czasu urzędowego i strefowego w Chełmie.

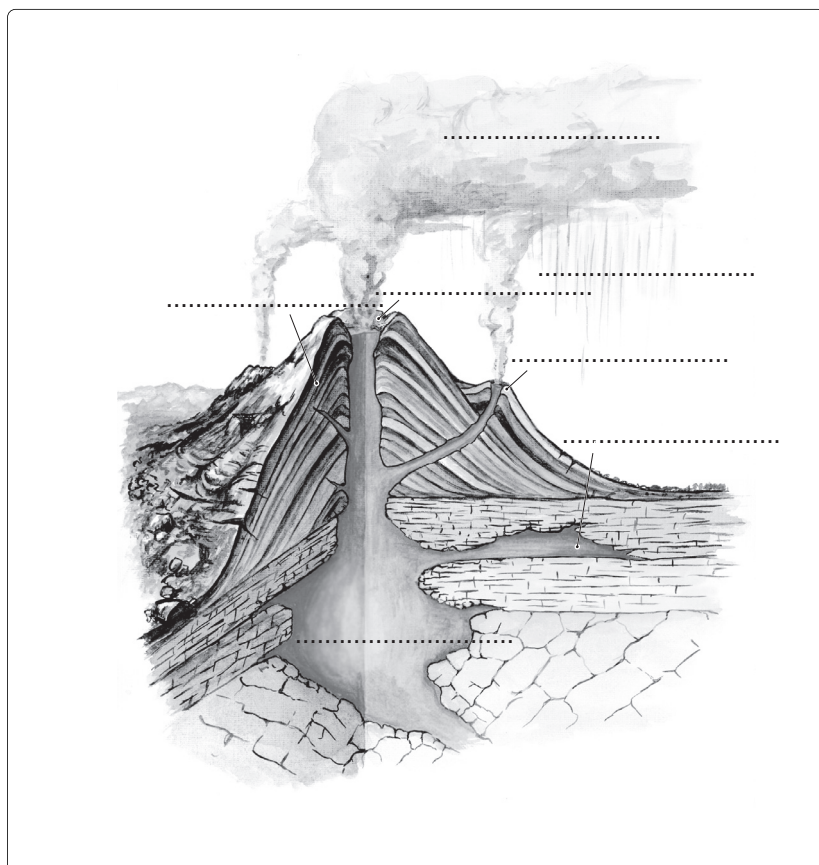
.....

d) Oblicz, ile wynosi różnica między czasem strefowym i letnim w Chełmie.

.....

Zadanie 11. (2 pkt)

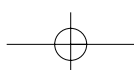
Rycina przedstawia budowę stratowulkanu. Podpisz następujące elementy: krater, komora magmowa, chmury popiołu, stożek pasożytniczy, warstwy popiołu i lawy, lakołit, bomby wulkaniczne.

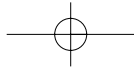

Zadanie 12. (2 pkt)

Wybuchy wulkanów są niebezpieczne dla życia ludzkiego. Jednak na wyspie Jawa gęstość zaludnienia wynosi prawie 1000 osób/km². Uzasadnij, dlaczego ludzie tak chętnie osiedlają się na tej wyspie, mimo że liczy ona ponad 100 wulkanów.

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Geografia. Poziom rozszerzony
Próbna Matura z OPERONEM i „Gazetą Wyborczą”

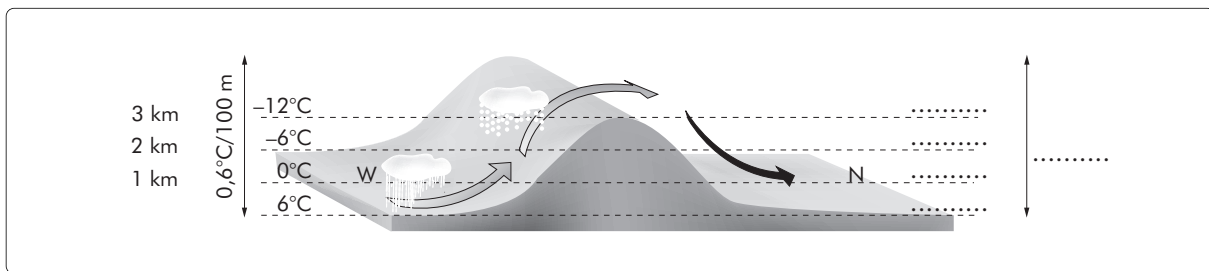
Zadanie 13. (2 pkt)

Oznacz literą P zdania prawdziwe, a literą F – zdania błędne.

- a) Doliny U-kształtne powstają w wyniku przekształcenia przez lodowce górskie V-kształtnych dolin rzecznych.
- b) Cechą charakterystyczną muttonów (barańców), będących pagórkami ogładzonymi przez przesu-
wający się lód, jest stromy stok od strony nasuwającego się lodowca.
- c) Pradoliny odprowadzały wody z topniejących lodowców do mórz.
- d) W kotłach polodowcowych zazwyczaj znajdują się jeziora cyrkowe.
- e) Morenami nazywamy osady fluwioglacjalne.

Zadanie 14. (3 pkt)

Rycina przedstawia zjawisko fenu.

- a) Wpisz w odpowiednim miejscu wartość gradientu suchoadiabatycznego.
- b) Wpisz wartości temperatury powietrza po jego przejściu przez barierę górską.
- c) Podaj dwie cechy wiatru fenowego.

- 1.
- 2.

Zadanie 15. (2 pkt)

Jeziora są tworem geologicznie krótkotrwałym. Wymień trzy przyczyny, które doprowadzają do zaniku jeziora.

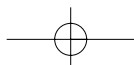
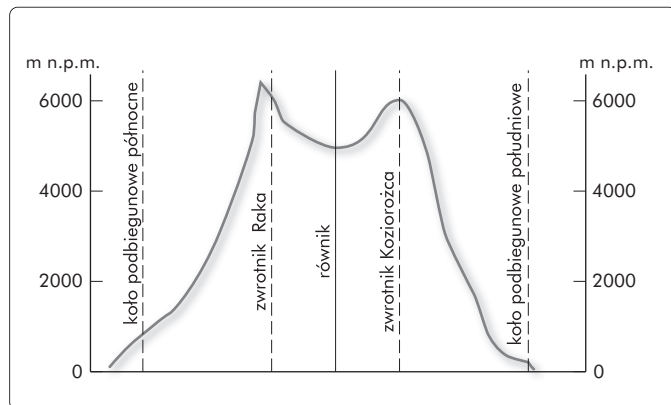
- 1.
- 2.
- 3.

Zadanie 16. (2 pkt)

Wykres przedstawia granicę wieloletniego śniegu na kuli ziemskiej.

Podaj przyczyny różnego przebiegu wysokości tej granicy nad równikiem i zwrotnikami.

-
-
-
-
-
-

Geografia. Poziom rozszerzony
 Próbną Matura z OPERONEM i „Gazetą Wyborczą”

Zadanie 17. (3 pkt)

Fotografia przedstawia specyficzny sposób gospodarowania na obszarach górskich.

a) Podaj nazwę takiego sposobu przekształcania stoków.

.....

b) Wymień proces, przed którym chroni taki sposób gospodarowania.

.....

c) Wymień dwie inne możliwości ochrony stoków górskich przed tym niepożądanym procesem.

1.
 2.

Zadanie 18. (2 pkt)

Podkreśl nazwy tych zwierząt spośród podanych, które są charakterystyczne dla krainy australijskiej.

zwierzęta: muflon, antylopa gnu, dziobak, anakonda, wombat, łoś, lirogon, leming, struś emu, lama

Zadanie 19. (3 pkt)

Mapa przedstawia gęstość zaludnienia na kontynencie afrykańskim. Obok umieszczonych niżej liter oznaczających wybrane obszary Afryki podaj symbol atrakcji osadniczej (A) lub bariery osadniczej (B) oraz krótko opisz atrakcję lub barierę – według podanego wzoru.

Wzór:

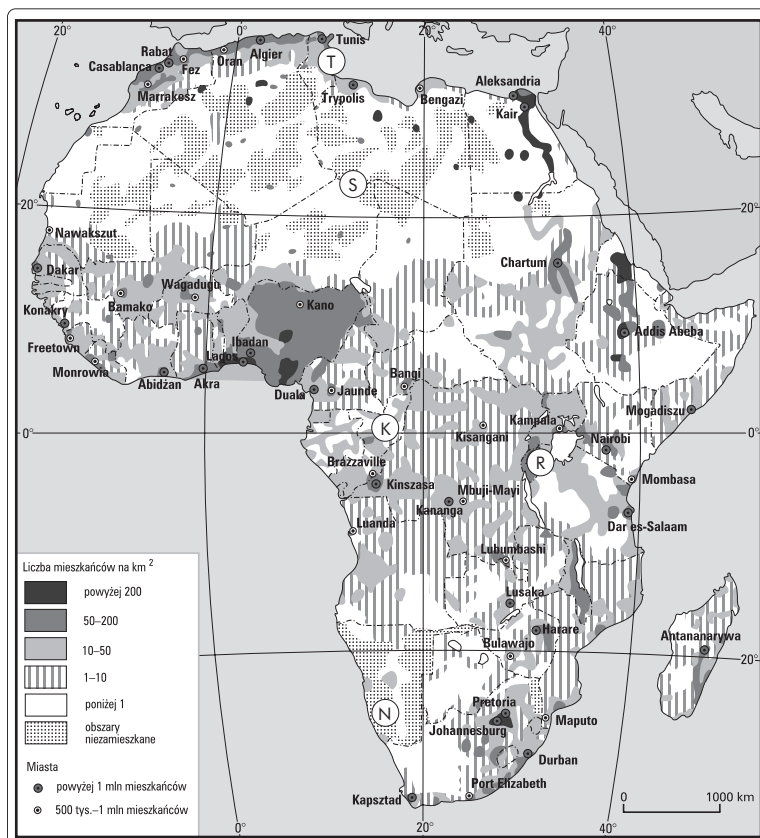
S) B – pustynia, bariera wodna – niskie opady

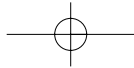
T)

K)

R)

N)

Geografia. Poziom rozszerzony
Próbna Matura z OPERONEM i „Gazetą Wyborczą”

Zadanie 20. (3 pkt)

W krajach rozwiniętych gospodarczo współczynnik urbanizacji jest wysoki (np. w Niemczech wynosi 87,5%). Są jednak takie kraje słabo rozwinięte, w których ten wskaźnik jest również wysoki, przykładowo: Gabon (83%), Brazylia (82%).

a) Podaj, jak się nazywa ta wysoka urbanizacja w krajach słabo rozwiniętych.

.....

b) Wymień dwie przyczyny tak intensywnej urbanizacji.

1.

2.

c) Podaj główną różnicę w poziomie życia mieszkańców miast krajów słabo i wysokorozwiniętych gospodarczo, w których jest tak duży współczynnik urbanizacji.

.....

.....

.....

Zadanie 21. (2 pkt)

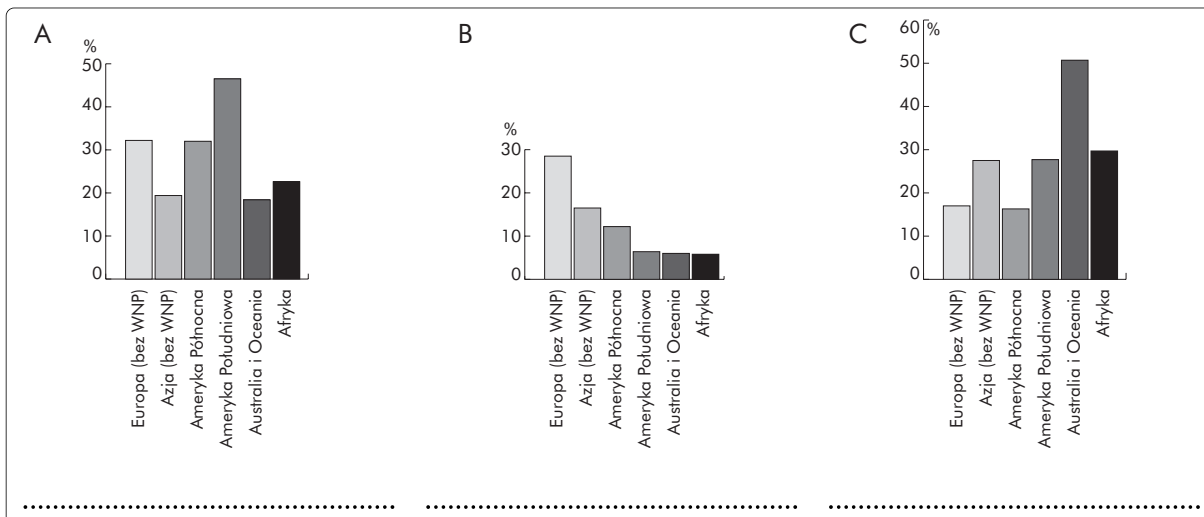
Zakreśl poprawne zakończenie.

Zjawisko upodabniania się między innymi stylów życia oraz przenikania się kultur na Ziemi nosi nazwę:

- A) deglomracji. C) konurbacji.
B) globalizacji. D) reemigracji.

Zadanie 22. (4 pkt)

Wykresy przedstawiają użytkowanie ziemi według kontynentów.

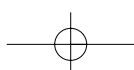
a) Przyporządkuj podanym wykresom formy użytkowania ziemi wybrane spośród następujących: grunty orne, użytki zielone, lasy, pozostałe grunty i nieużytki.

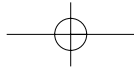
b) Uzasadnij swój wybór dla każdego z wykresów.

A)

B)

C)

Geografia. Poziom rozszerzony
Próbna Matura z OPERONEM i „Gazetą Wyborczą”

Zadanie 23. (2 pkt)

Przyporządkuj każdej grupie upraw należącą do niej uprawę.

- a) zboża
- b) rośliny bulwiaste i korzeniowe
- c) owoce i warzywa
- d) rośliny oleiste
- e) rośliny włókniste
- f) używki

- A) juta
- B) palma daktylowa
- C) maniok jadalny
- D) kukurydza
- E) soja
- F) trzcina cukrowa
- G) herbata

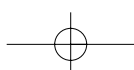
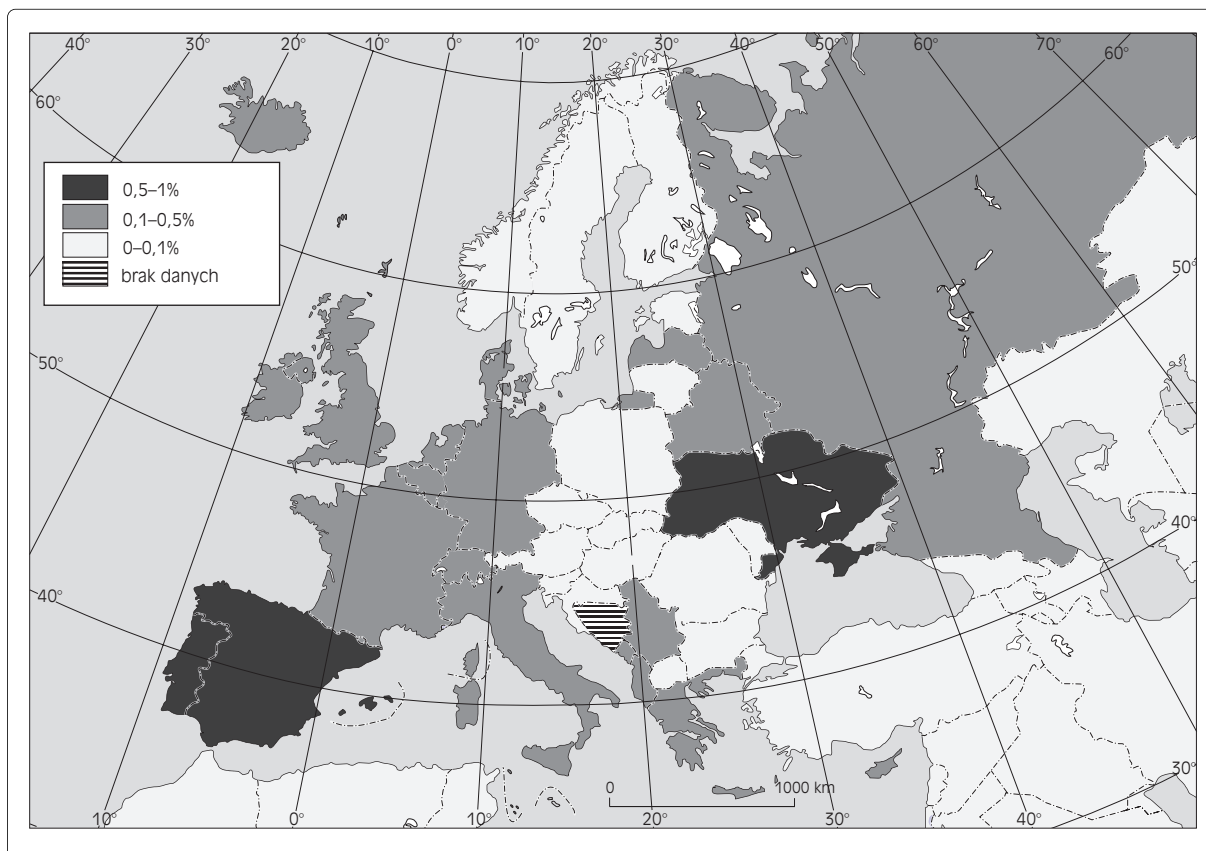
a) b) c) d) e) f)

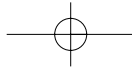
Zadanie 24. (2 pkt)

Mapa przedstawia odsetek populacji zakażonej wirusem HIV w Europie w 2000 roku. Podaj po jednym przykładzie kraju o najwyższym i najniższym odsetku ludności zakażonej wirusem HIV.

A) kraj o najwyższym odsetku

B) kraj o najniższym odsetku

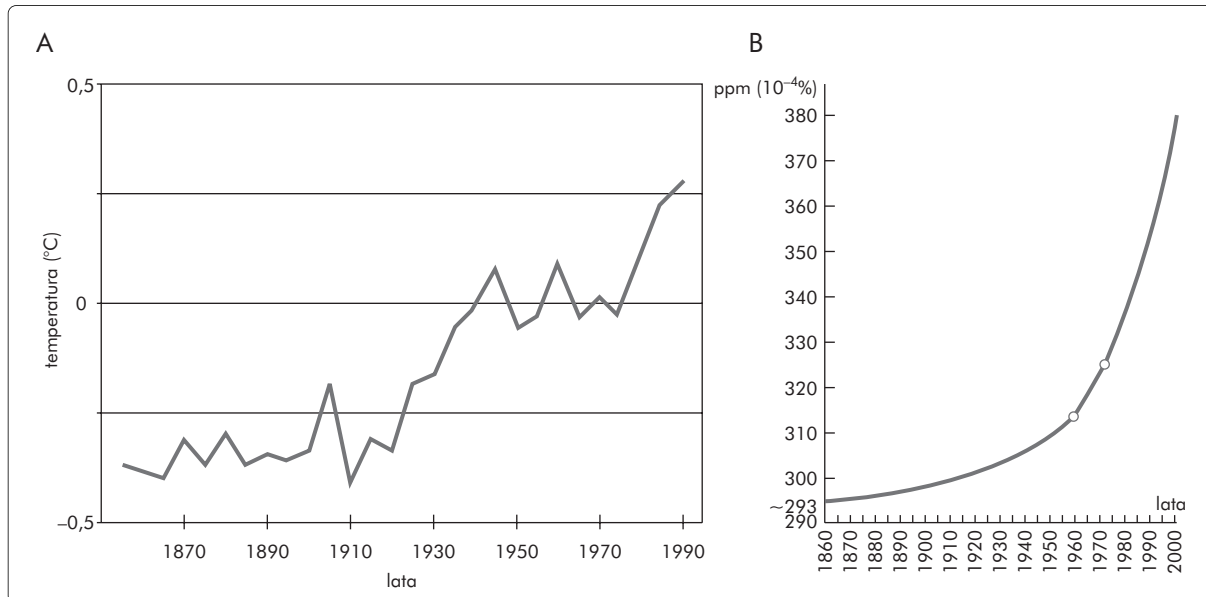

Geografia. Poziom rozszerzony
Próbna Matura z OPERONEM i „Gazetą Wyborczą”

Zadanie 25. (1 pkt)

Wykres A przedstawia średnie roczne temperatury na kuli ziemskiej od 1870 roku, a wykres B – zmiany stężenia dwutlenku węgla w powietrzu od 1860 roku.

Źródło: <http://www.biolog.pl>

Wskaż zależność pomiędzy wykresami A i B.

.....

Zadanie 26. (1 pkt)

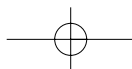
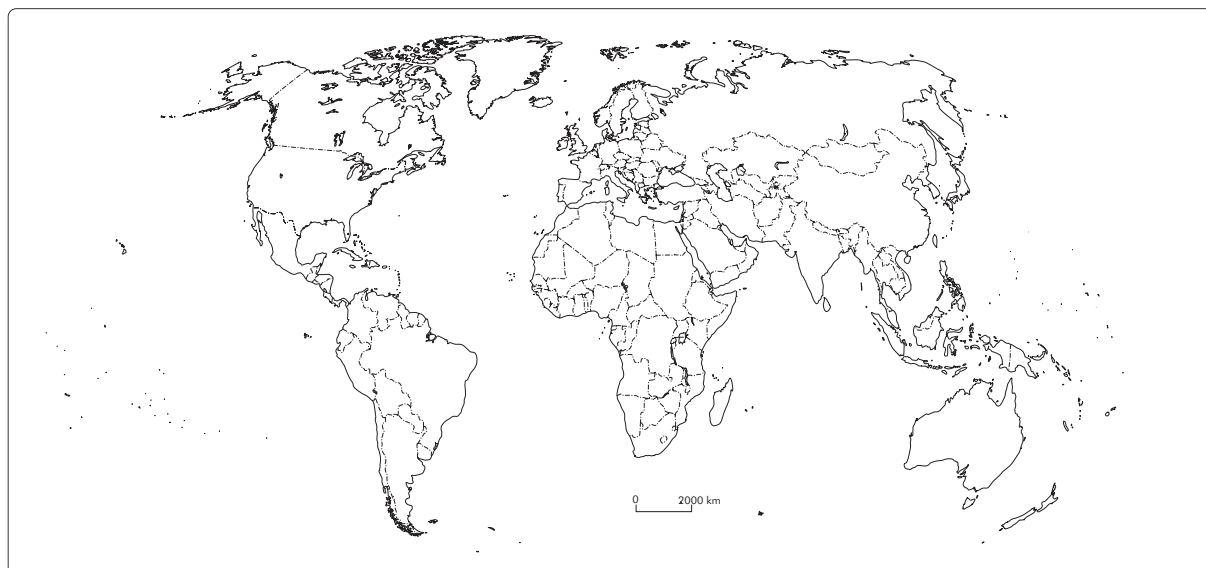
Wyjaśnij, dlaczego zjawisko efektu cieplarnianego uznajemy za problem globalny.

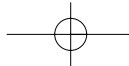
.....

.....

Zadanie 27. (1 pkt)

Zaznacz szrafem na załączonej mapie konturowej świata 5 państw należących do OPEC.

Geografia. Poziom rozszerzony
Próbna Matura z OPERONEM i „Gazetą Wyborczą”

Zadanie 28. (1 pkt)

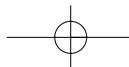
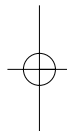
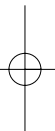
Podaj dwa przykłady działań podjętych w Polsce po roku 1989 w ramach restrukturyzacji przemysłu.

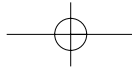
1.

.....

2.

.....

Geografia. Poziom rozszerzony
Próbna Matura z OPERONEM i „Gazetą Wyborczą”

BRUDNOPIS (*nie podlega ocenie*)

